

HRVATSKI PRAVOPIS NIJE ZA LOPTANJE

U tiskanom izdanju Školskoga rječnika hrvatskoga jezika iz 2012. godine IHJJ i ŠK susrećemo riječi *pogrješka* (str. 512.), *strjelica* (str. 742.), *uvrjeda* (str. 847.), *vrjednovatelj* (str. 876.) i sl. U mrežnom pak izdanju istoga Školskoga rječnika IHJJ iz 2019. piše *pogreška*, *strelica*, *uvreda*, *vrednovatelj*, dok u pravopisnom rječniku tiskanoga i mrežnoga izdanja Hrvatskoga pravopisa iz 2013. stoji *pogreška* <*pogrješka*> (str. 360.), *strelica* <*strjelica*> (str. 426.), *uvreda* (nema – *uvrjeda*) (str. 457.), *vrednovatelj* <*vrjednovatelj*> (str. 466.).

U Proslavu mrežnoga izdanja Školskoga rječnika hrvatskoga jezika iz 2019. (<https://rjecnik.hr/o-rjecniku.php>) čitamo: „Mrežno izdanje Školskoga rječnika hrvatskoga jezika usklađeno je s Hrvatskim pravopisom Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje objavljenim 2013. godine. <...> Sinonimi i antonimi koji nisu normativno preporučljivi (koji se u rječniku obrađuju tako da uz njih stoji uputnica v.) donose se u zagradama.“ Ako je mrežno izdanje Školskoga rječnika zaista usklađeno s Hrvatskim pravopisom iz 2013., tada bi trebalo biti: *pogreška* <*pogrješka*>, *strelica* <*strjelica*>, *vrednovatelj* <*vrjednovatelj*> jer u Institutovoj normativnoj pravopisnoj hijerarhiji i jedna i druga inačica pripadaju normi hrvatskoga književnoga (standardnoga) jezika, s razlikom da je jedna preporučena (*pogreška*, *strelica*, *uvreda*, *vrednovatelj*), a druga dopuštena (*pogrješka*, *strjelica*, *uvrjeda*, *vrjednovatelj*).

U tiskanom i mrežnom izdanju Školskoga rječnika IHJJ piše: *dvotočje sin. (dvotočka)* (str. 116.), *trotočje sin. (trotočka)* (str. 799.), dok je u pravopisnom rječniku Hrvatskoga pravopisa IHJJ obratno: *dvotočje > dvotočka* (str. 209.), *trotočje > trotočka* (str. 445.). Što zapravo preporučujemo korisniku, natuknicu *dvotočje*, *trotočje* ili *dvotočka*, *trotočka*? Natuknice su u proturječju, premda su urednici (mrežnoga izdanja) i autori obaju priručnika isti. Nije jasno, što je zaista normativno prihvatljivo i preporučeno, a što „normativno manje prihvatljivo ili neprihvatljivo i dopušteno“? Kao posljedica mijenjanja pisanja je iza pokrivenoga *r* (*uvrjeda > uvreda*) u mrežnom je izdanju Školskoga rječnika netočan abecedni red, primjerice, u natuknicama: „*uvrijediti*, *uvreda*“, namjesto – „*uvreda*, *uvrijediti*“ (Školski rječnik, 2019., <https://rjecnik.hr/?letter=u&page=26>).

Između objavljivanja Školskoga rječnika IHJJ iz 2012. i Hrvatskoga pravopisa istoga izdavača iz 2013. protekla je godina dana. Tijekom jedne godine sastavljači tiskanoga i mrežnoga izdanja Školskoga rječnika mijenjaju pravopis. Posljedica je toga – stvaranje normativne nedosljednosti.

Ima li kraja tom stalnom loptanju hrvatskim jezikom? Izgleda da svaki novi izvanjezični val sa sobom donosi i pravopisne promjene. Hoće li možda koje novo ravnateljstvo odlučiti o sastavljanju najnovijega pravopisa sa *strjelicom* i *grješkom* ili *uvrjedom*? Treba li zbog sitnih pravopisnih dvostrukosti ponovno mijenjati pravopis i koliko puta? Hrvatski pravopis nije lopta za nabacivanje amo-tamo, niti bi se pravopisna pravila trebala olako prekrajati.

Artur Bagdasarov